

Dnavá artritída: aktuálne poznatky o diagnostike a liečbe

Stela Kašperová¹, Lenka Tarabčáková^{2,3}, Daniela Šutovská¹, Emóke Šteňová¹

¹I. interná klinika Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a Univerzitnej nemocnice v Bratislave

²Klinika vnútorného lekárstva, Lekárska fakulta, Slovenská zdravotnícka univerzita

³Univerzitná nemocnica sv. Michala, Bratislava

Dna patrí medzi kryštálmi indukované artritídy a predstavuje najčastejšiu formu zápalovej artritídy v dospelosti. Klinický priebeh ochorenia zahŕňa akútne záchvaty striedané s asymptomatickými interkritickými obdobiami a pri dlhodobom ne- liečenej hyperurikémii môže progredovať do chronickej tofózne formy. Typickým znakom akútneho dnavého záchvatu je rýchly nástup zápalovej aktivity v priebehu niekoľkých hodín, čo pomáha odlišiť dnu od väčšiny iných artritíd. Napriek tomu, že „choroba kráľov“ je všeobecne známa a liečba bežne dostupná, zostáva často poddiagnostikovaná a jej manažment v klinickej praxi nie je optimálny. Navyše prevalencia ochorenia v posledných dekádach celosvetovo narastá, čo vzbudzuje záujem o bližšie pochopenie etiopatogenézy a súvislostí s kardiometabolickými komorbiditami. Cieľom prehľadového článku je poskytnúť aktuálne poznatky o patogeneze, komorbiditách a terapeutických možnostiach dny.

Kľúčové slová: dna, hyperurikémia, NLRP3 inflamazóm, kardiovaskulárne komorbidity, kolchicín.

Gouty arthritis: current insights into diagnosis and treatment

Gout is a crystal-induced arthritis and represents the most common form of inflammatory arthritis in adulthood. The clinical course of the disease includes acute flares alternating with asymptomatic intercritical periods and, in the case of long-term untreated hyperuricaemia, it may progress to a chronic tophaceous form. A typical feature of an acute gout flare is the rapid onset of inflammatory activity within a few hours, which helps to distinguish gout from other forms of arthritis. Despite the fact that the „disease of kings“ is well-known and a treatment is commonly available, it remains frequently underdiagnosed, and its management in clinical practice is often suboptimal. Moreover, the prevalence of the disease has increased worldwide over recent decades, which has aroused interest in a better understanding of its etiopathogenesis and its association with cardiometabolic comorbidities. The aim of this review article is to provide current knowledge on the pathogenesis, comorbidities, and therapeutic options in gout.

Key words: gout, hyperuricaemia, NLRP3 inflammasome, cardiovascular comorbidities, colchicine.

Úvod

Dna je metabolické ochorenie spôsobené ukladaním urátových kryštálov do kĺbov, periartikulárnych tkanív, do interstícia obličiek a močových ciest, menej často aj do atypických lokalizácií (srdcové chlopne, oko), v dôsledku chronickej hyperurikémie. Skupina kryštálmi indukovaných artropatií vrátane dny je charakterizovaná intermitentnými akút- nymi epizódami zápalu striedajúcimi sa s bezpríznakovým obdobím, prípadne môže prebiehať ako perzistentné ochorenie s rôznou úrovňou

aktivity s alebo bez záchvatov (1). Hyperurikémia sa považuje za silný rizikový faktor rozvoja dny, kryštalizácia kyseliny močovej (KM) závisí od genetických a environmentálnych faktorov. Vo väčšine prípadov je hyperurikémia dôsledkom poruchy exkrécie urátu.

V poslednom období je pozorovaný nárast asymptomatickej hyperu- rikémie a dny. Zatiaľ čo pri iných ochoreniach mortalita po zavedení nových liečiv v priebehu posledných rokov poklesla, pre diagnózu dny to neplatí. Tento stav sa dá čiastočne vysvetliť zmenou životného štýlu, zvý-

MUDr. Stela Kašperová

I. interná klinika Lekárskej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave a Univerzitnej nemocnice v Bratislave
stela.kasperova@gmail.com

Cit. zkr: Vnitř Lék. 2026;72(5):E11-E20

Článek přijat redakcí: 7. 4. 2026

Článek přijat po recenzích: 8. 6. 2026

www.casopisvnitřnilekarstvi.cz

/ Vnitř Lék. 2026;72(5):E11-E20 / VNITŘNÍ LÉKAŘSTVÍ

